

MONTOFON BİR BUZAĞIDA APLAZYA PENİS, ANORŞİDİZM VE URETRAL DİLATASYON OLGUSU

Savaş ÖZTÜRK*

Engin KILIÇ*

Adem ARANCI*

Asuman UYGUNTÜRK*

Geliş Tarihi : 08.05.2002

Özet: Aplazya penis, anorşidizm ve uretral dilatasyon tanısı konulan Montofon ırkı 3 günlük bir buzağıda saptanan bulgular ve sağaltım sonuçları değerlendirildi.

Klinik muayenede, hayvanda penisin ve testislerin şekillenmediği belirlendi ve perineum bölgesinde içeriği idrar olan bir şişkinlik tespit edildi. Pozitif kontrast radyografik muayene, uretranın ischial bölgede sonlandığı ve kısa olan uretra bölümünde dilatasyon şekillendiği belirlendi. Sedasyon ve lokal anestezi eşliğinde, şişkinlik üzerine 1 cm uzunluğunda ensizyon yapılarak uretraya ulaşıldı. İdrarın boşaltılmasından sonra uretra sirküler olarak deriye tespit edildi. Postoperatif olarak 5 gün süre ile antibiyotik uygulandı. Operasyondan 1 hafta sonra yapılan kontrolde hayvanın üretrastomal bölgeden idrarını normal olarak yaptığı gözlemlendi. Bir ay sonra hayvan sahibi ile yapılan görüşmede hayvanın sağlıklı olduğu öğrenildi.

Anahtar Sözcükler: Aplazya penis, anorşidizm, uretral dilatasyon, buzağı.

A case of Aplasia Penis, Anorchidism and Urethral Dilatation in A Montaphon Calves

Summary: Clinical findings and treatment results were evaluated in a 3 day-old Montofon breed diagnosed suffering from aplasia penis, anorchidism and urethral dilatation.

There was a noticeable swelling containing urine around the perineum. Urine was aspirated from the swelling. In positive contrast radiographic examination the urethra extended to the ischial region and a dilatation at the side of the short urethra was also observed. The urethra was exposed by 1 cm incision on the swelling region together with sedation and local anaesthesia. After draining urine, the urethra was sutured to the skin with a circular pattern. Parenteral antibiotic was given for 5 days. It was observed that the calf urinated in a normal fashion from the urethrostromal region during one week postoperative control. The calf showed a normal stance and conformation after 1 month.

Key Words: Aplasia penis, anorchidism, urethral dilatation, calf

GİRİŞ

Buzağılarda yaygın olarak ortaya çıkan konjenital anomaliler bir ya da birkaç dokuyu, organı ya da sistemi etkileyebilir¹⁻⁴. Konjenital anomalilerin patogenezi tam olarak bilinmemektedir, ancak bu konuda genetik ve çevresel faktörleri içine alan değişik hipotezler öne sürülmüştür^{2,3,5}.

Aplazya penis, nadiren ortaya çıkabilen anomalilerden biri olarak kabul edilir. Bu anomalinin atresia ani ve uretralis, aplasia uretra ya da uretranın parsiyel defektiyle birlikte görüldüğü kaydedilmiştir. Aplazya penis anomalisi bulunan olgularda, uretra tıkanıklığı da bulunduğundan, burada biriken idrarın uretral dilatasyona neden olduğu ve şekillenen şişkinliğin bir erik büyüklüğüne kadar vardığı bildirilmiştir^{3,6}.

Buzağılarda şekillenen testis anomalileri; anorşidizm, poliorşidizm, monorşidizm, synorşidizm, kriporşidizm, testis hipoplazisi ve hipertrofisi olarak sınıflandırılmıştır^{3,6}.

Bu raporda, aplazya penis, anorşidizm ve uretral dilatasyon tanısı konulan bir buzağıda saptanan

bulgular ve sağaltım sonuçları değerlendirildi.

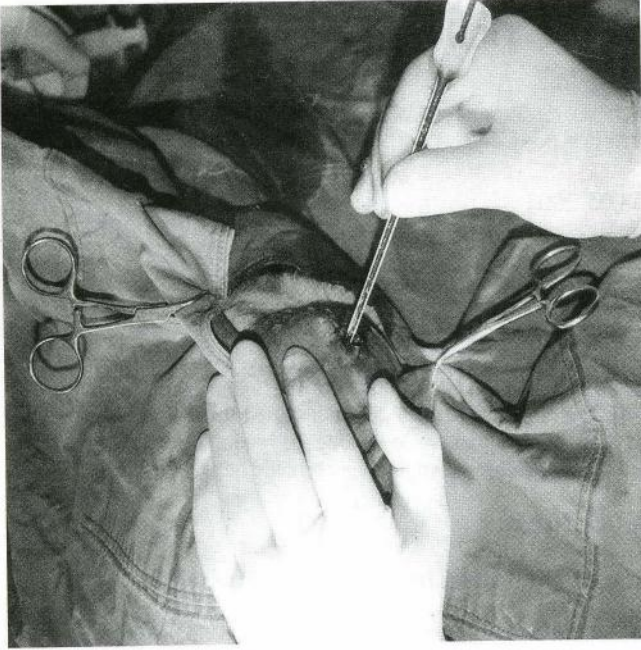
OLGUNUN TANIMI

Olguyu Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğine anuri şikayeti ile getirilen Montofon ırkı 3 günlük bir buzağı oluşturdu.

Klinik muayenede, yapılan palpasyonda hayvanda penisin, funiculus spermaticus'un ve testislerin varlığına ait herhangi bir belirtiye rastlanmadı ve perineum bölgesinde fluktuasyon gösteren bir şişkinlik tespit edildi. Punksiyon sonucunda, içeriğinin idrar olduğu anlaşıldı.

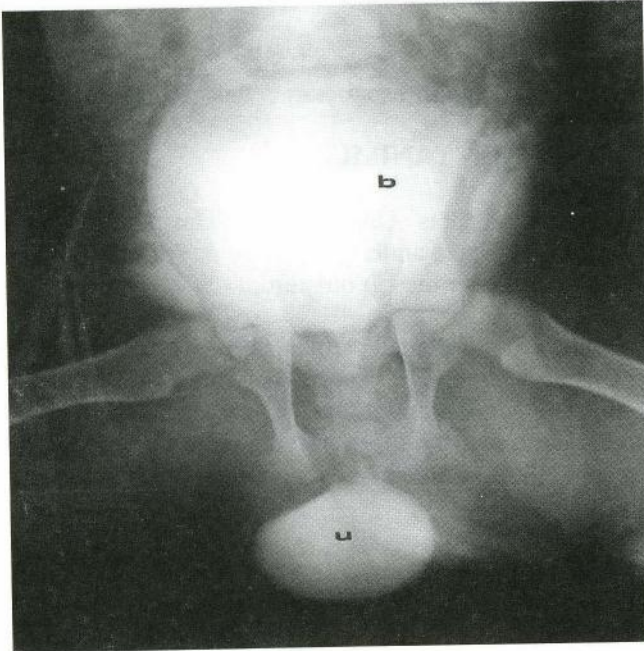
Şişkinlik içerisine 20 ml meglumine-sodium diatrizoate (Urografin %76, Schering) verilerek, ventro-dorsal pozisyonda pozitif kontrast radyografik muayene yapıldı. Radyogramda, uretranın ischial bölgede sonlandığı ve kısa olan uretra bölümünde dilatasyon şekillendiği belirlendi (Resim 1). Uretral dilatasyon tanısı konulan olguya uretrotomi operasyonu yapılmasına karar verildi.

Hayvana sedasyon amacıyla 0.2 mg/kg dozunda Xylazine HCl (Rompun %2, Bayer) İM yolla verildi

Resim 1. V/D pozisyonunda pozitif kontrast radyogram (b: mesane, u: uretra).

Figure 1. Positive contrast radiographat V/D position (b: bladder, u: urethra).

Resim 2. Uretranın sirküler olarak deriye tespit edilmesi ve idrar akışı.

Figure 2. Fixation of urethra to the skin by circular suture and urine flow.

ve ventro-dorsal pozisyonunda operasyon masasına yatırıldı. Perineal bögenin tıraş ve dezenfeksiyonunu izleyerek, operasyon bölgesi steril serviyetlerle sınırlandırıldı. Bölgeye Lidocain HCl (L-Anestin, Alke) ile lokal infiltrasyon anestezisi uygulandı.

Şişkinlik üzerine 1 cm uzunluğunda deri ensizyon yapıldı ve deri altı bağdokunun küt disseksiyonundan sonra uretraya ulaşıldı. Uretra ensize edilip, 3 litre kadar idrar boşaltıldı ve uretra sirküler olarak 2/0 no ipek iplik ile deriye tespit edildi (Resim 2) ve %0.1'lik rivanol solusyonu ile idrar kesesine birkaç kez irrigasyon uygulandı.

Postoperatif olarak 5 gün süre ile idrar yolları antiseptiği ve antibiyotik uygulamaları yapıldı. Operasyondan 1 hafta sonra yapılan kontrolde hayvanın üretrastomal bölgeden idrarını normal olarak yaptığı gözlemlendi. Bir ay sonra hayvan sahibi ile yapılan görüşmede hayvanın sağlıklı olduğu öğrenildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Hayvanlarda ve insanlarda üro-genital sisteme ait konjenital anormalitelerin şekillendiği birçok araştırmacı tarafından rapor edilmiştir^{2,3,6}. Aplazya penis anomalisinin daha çok oğlaklarda görüldüğü ve genital boşlukta sinus urogenitalis epitel katmanının gelişmesi sırasında, penisin şekillenmesinin engellenmesiyle ortaya çıktığı ve bazı hayvanlarda kriptorşidizmle birlikte seyir gösterdiği belirtilmektedir⁶. Olgumuzu oluşturan buzağıda aplazya penis anomalitesinin anorşidizm ile birlikte seyir gösterdiği tespit edildi.

Üriner sistem hastalıklarının tanısında, direkt ve indirekt radyografik incelemeler (pnömoperitonografi, intravenöz piyelografi, sistografi) ile ultrasonografik bulguların büyük önem taşıdığı bildirilmektedir^{7,8}. Aplazya ve hipoplazya penis anomalilerinde, uretranın tıkalı olması nedeniyle uretral dilatasyon şekillenebileceği rapor edilmiştir^{1,6}. Olgumuzda da aplazya penis anomalisi ile birlikte uretral dilatasyonun varlığı pozitif kontrast radyografik muayeneyle ortaya çıkarılmıştır.

Uretraya ilişkin konjenital anomaliler arasında uretral striktür, dilatasyon, divertikül, rektouretral fistül ve atrezia uretralis distalis sayılabilir^{1-4,9}. Bu anomaliler tek başına görüldükleri gibi, bağırsakların farklı segmental anomalileri ile birlikte de görülebilirler^{2,3,5}. Fazla komplike olmayan konjenital anomalilerin operatif sağaltımlarının başarılı sonuçlar verdiği bildirilmiştir^{1-3,5,8}. Olgumuzu oluşturan buzağıda da diğer sistemlere ilişkin bir anomali belirtisi görülmediğinden klinik ve radyografik muayene ile operatif sağaltım sadece üriner sistemi kapsamıştır.

Genetik ve çevresel faktörleri içine alan değişik

hipotezler öne sürülmesine rağmen, konjenital anomalilerin patogenezi tam olarak bilinmemektedir^{2,3,5}. Burada tanımlanan olgunun ortaya çıkmasında da neyin etkili olduğu klinik koşullarımız öçüsünde tespit edilememiştir.

Sonuç olarak, yapılan literatür taramalarda, aplazyaya penis, anorşidizm ve uretranın kısa olmasına bağıli uretral dilatasyon varlığının aynı olguda şekillendiğine ilişkin bilgilere rastlanmadı. Bu anomalilerin birlikte bulunduğu bir olgunun klinik ve radyografik tanısı ile operatif sağıaltımı ilk kez bu makaleyle rapor edilmiştir.

KAYNAKLAR

- 1 **Karras S, Modransky P, Welker B:** Surgical correction of urethral dilatation in an intersex goat. *JAVMA*, 201; 10, 1992.
- 2 **Kılıç E, Özba B, Özeydin İ, Kamiloğlu A:** Dişi bir buzağıda karşılaşılan doğmasal atrezia uretralis distalis olgusu. *Kafkas Üniv Vet Fak Derg*, 5(1): 113-116, 1999.
- 3 **Laads PW:** Congenital anomalies of the genitalia of cattle, sheep, goats, and pigs. *Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice*, 9(1): 127-143, 1993.
- 4 **Özeydin İ:** Bir buzağıda atresia ani, vulva hipoplazisi ve rectovaginal fistül olgusu. *Veteriner Cerrahi Dergisi*, 2(1): 37-39, 1996.
- 5 **Özeydin İ, Kılıç E, Okumuş Z, Cihan M:** 1992-1995 yılları arasında kaffkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi kliniğine getirilen buzağılarda saptanan doğmasal anomali olguları. *Veteriner Cerrahi Dergisi*, 1(2): 22-25, 1995.
- 6 **Samsar E, Akın F:** Özel Cerrahi. Tamer Matbaacılık-Ankara, 204-206, 1998.
- 7 **Akkan Z:** Veteriner Radyoloji. Mina Ajans-Ankara, 250-266, 1999.
- 8 **Weaver AD, Johnson GC and Hill J:** Congenital megalourethra in a male Charolais calf. *Can Vet J*, 33; 270-272, 1992.
- 9 **Tanogha EA:** Disorders of the Female Urethra: Smith's General Urology. Thirteen ed. In, Tarogho EA, Mc Aninch JW (Eds): 6089-615, San-Fransisco, 1996.